

Jan LAUWERS:

*„Improvizațiile nu-și au locul
în spectacolele noastre”*

„Teatrul prost este cel mai insuportabil lucru din lume. Dar dacă văd teatru bun, atunci el mă copleșește într-atât, încât nutresc speranța să devin un alt om. Needcompany, de exemplu, întruchipează pentru mine o astfel de promisiune”, mărturisea într-un interviu Matthias Hartmann, noul director de la Burgtheater din Viena.

După ce, în vara anului 2008, în cadrul Festivalului de Teatru de la Salzburg, au prezentat în premieră absolută un maraton teatral de șapte ore cu trilogia Sad Face / Happy Face (având subtitlul Trei povești despre condiția umană), după ce au reluat experiența și la recenta ediție a Festivalului de la Avignon, Jan Lauwers și Needcompany sunt invitați în stagiunea 2009/2010 ca *Artist in Residence* la Burgtheater. Într-un articol din cotidianul Die Presse din august 2008, Lauwers afirma că va încerca, în cadrul acestei rezidențe, să „influențeze sistemul existent” la Burgtheater. Am avut șansa să-l întâlnesc pe artistul flamand la Viena. Întâlnirea a fost poate mai scurtă decât mă așteptam, însă am cunoscut un om serios, un adevărat profesionist, neliniștit și dornic de muncă.

Irina Wolf: *Sunteți artist în rezidență la Burgtheater. Ce înseamnă asta pentru „Needcompany”? Cum vă propuneți să „influențați sistemul existent”?*

Jan Lauwers: Nimeni nu știe ce înseamnă asta. În urma colaborării pe care am avut-o în ultimii doi-trei ani, la Schauspielhaus din Zürich, cu directorul de atunci al teatrului, Matthias Hartmann (acum director la Burgtheater, Viena), am hotărât să încercăm o nouă cooperare, dar la Viena, sub denumirea „Artist in Residence”. Burgtheater este cel mai mare teatru din spațiul de limbă germană, cu o trupă de 140 de actori și un sistem uriaș, inclusiv la nivel sindical. Mă așteptam să găsesc un sistem destul de rigid. Am fost însă plăcut surprins de flexibilitatea și deschiderea spre nou a instituției și a actorilor.

Colaborarea este prevăzută pe o durată de mai multe stagii. În stagiunea actuală, am prezentat *Needlab 16*¹, la începutul lui septembrie a.c., apoi două dintre spectacolele trupei mele Needcompany, respectiv *Isabella's Room*, în 23 și 24 septembrie, la Burgtheater, și *The Lobster Shop*, în trei seri consecutive, începând cu 16 octombrie, la Akademietheater. Vom reveni la Viena abia în iunie 2010 (mai exact în 18, 19 și 20 iunie) cu partea a treia a trilogiei, *The Deer House*. În acest fel, dorim să obișnuim publicul, dar și trupa vieneză cu stilul nostru de joc. Tot în stagiunea asta va avea loc o cunoaștere reciprocă, o tatonare a celor două trupe de actori, stilurile lor fiind destul de diferite. În final, urmează să realizăm, în stagiunea următoare una-două producții mixte, care vor fi prezentate în premieră absolută publicului vienez în 2011. Am urmărit câteva producții de la Burgtheater

¹ De peste două decenii, Needcompany oferă periodic, unui public restrâns, șansa de a fi martor la procesul de creație al viitoarelor sale spectacole. Un *Needlab* este definit ca „un spațiu deschis de reflecție, de o libertate nelimitată”. *Needlab 16* include, de pildă, secvențe din lungmetrajul *Dead Deer Don't Dance* pe care Jan Lauwers îl are în pregătire.

și mi-a plăcut ce am văzut. Am deja idei, încă neconcretizate, știu cu ce actori aș putea colabora. Decizia îi aparține fiecărui actor. Nimeni nu va fi forțat să lucreze cu noi. Tocmai în asta constă succesul proiectului. Participanții trebuie să simtă că vor să facă parte din proiect, să adere cu totul la el.

I.W.: *Tijen Lawton, una dintre dansatoarele Companiei (a cărei poveste autobiografică i-a inspirat lui Jan Lauwers Casa cerbilor – n.n., I.W.) a părăsit de curând echipa Needcompany, după 12 ani de colaborare. Sunteți mereu în turneu. Cum ați reușit să găsiți o înlocuitoare atât de repede?*

J.L.: Am avut noroc.

I.W.: *Ce criterii trebuie să îndeplinească un artist pentru a face parte din Needcompany?*

J.L.: În primul rând, este obligatoriu să-și cunoască meseria la perfecție, fie ca dansator, fie ca actor. Desigur, trebuie să stăpânească mai multe limbi străine, spectacolele noastre fiind multilingve (la Viena reprezentațiile au avut loc în engleză, franceză și flamandă, cu supratitrări în germană – n.n., I.W.). Este necesar să fie într-o formă fizică perfectă. Dar mai ales, un membru al companiei trebuie să fie dedicat profesiei sale, să fie sută la sută concentrat în timpul repetițiilor. Improvizațiile nu-și au locul în spectacolele noastre. Avem o viață destul de grea, suntem în turneu peste 150 de zile pe an și mai mulți membri ai companiei au familie. Nu este ușor să formezi o trupă compactă, e un lucru care cere timp, dar acesta a fost unul dintre țelurile mele.

I.W.: *Cum ați simțit publicul vienez în timpul reprezentațiilor susținute de Needcompany?*

J.L.: Am găsit un public foarte receptiv, viu. Se simte că avem de-a face cu spectatori obișnuiți să vadă mult teatru. Este un public deschis la nou, care trăiește emoția de la începutul până la finalul spectacolului.

I.W.: *În 2007, ați fost la București pentru a prezenta Isabella's Room în Festivalul Național de Teatru. Ce impresie v-a făcut publicul?*

J.L.: A fost o experiență nouă pentru mine. Eram pentru prima dată în România și am fost primit cu multă căldură. Am avut nenumărate convorbiri cu diferiți oameni. Cu toții mi-au lăsat o impresie foarte bună. Este un public citit și cult. Orașul în sine degajă o energie greu de definit, o energie a schimbării de după comunism.

I.W.: *Emblema Needcompany este un cerb. De ce tocmai un cerb?*

J.L.: Pentru că imaginea sa îmi dă speranță. De câte ori merg prin pădure și mi se întâmplă să văd un cerb, mi se pare ceva de o frumusețe rară și simt că încă nu este totul pierdut, că încă mai există speranță.

Interviu de Irina WOLF

